

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isserate
sprejema upravnništvo v
Katoliški tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemnik:

za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 „ — „
četrt : 6 „ 50 „
mesec : 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemnik:

za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 „ — „
četrt : 5 „ — „
mesec : 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 136.

V Ljubljani, v torek 17. junija 1902.

Letnik XXX.

Iz delegacij.

(Govor del. dr. Šustersiča dne 6. junija.)

(Dalje.)

Dvoboj.

Govoriti hočem še o drugem jako važnem predmetu. To je dvoboj. Jaz sem sicer na strogo katoliškem stališču, vendar pa ne bom s tega stališča govoril proti dvoboju. Jaz sem tudi svobodoljuben in spoštujem vsako prepričanje. Ako kdo misli, da ne more drugače svoje časti braniti in rešiti, kakor v dvoboju, no, pa naj se bije. Odgovorja naj sam svoji vesti in oblastvom. Ali nečuvstvo, nedopustno, nemoralno, neplemenito je, siliti druge, da se morajo dvobojevati ali pa odložiti častniško čast. To gotovo ne dela časti častnikom. (Pritrjevanje.)

Kaj se je zgodilo v slučaju Taccoli? Častno sodišče je reklo, da je versko prepričanje le prazen izgovor. Gospoda, mi še živimo v državi, ki priznava vero. Višji krogi pri raznih prilikah javno kažejo svoje versko prepričanje, da ljudstvu dajejo lep vzgled. Častniški zbor pa pravi, da je versko prepričanje le prazna stvar!

Ali nam ne pové avstrijska zgodovina, da so ravno verskega prepričanja častniki in generali za našo domovino izvršili najslavnejše čine!

Ali smo že pozabili Radeckega? Ta je bil vojskovodja, ki ga doslej še nobeden ni prekosil. In Radecki je bil veren katolik. Danes bi ga morda z zaničevanjem bacnili iz armade, ko bi bil pozvan na dvoboj in bi z ozirom na svoje versko prepričanje odklonil dvoboj, češ, da je to prazen izgovor, kakor se naglašava v vojaških krogih.

Spomnim se pri tej priliki na znane besede patra Greuterja, ki je rekel nekoč v delegaciji: Ko bi Kristus danes prišel na svet, odrekli bi mu kvalifikacijo za poročnika. In ko bi bil toliko nepreviden, da bi

kot poročnik vstopil v avstrijsko armado, kmalo bi ga izključili zaradi „boječnosti“ itd.

Tako torej silijo častnike, ki so trdnega verskega prepričanja, da so ali neznajni in se morajo dvobojevati proti svojemu verskemu prepričanju, ali pa morajo biti mučenci za svoje prepričanje. Nobena armada pa ne more biti ponosna na breznadžne ljudi. (Živahna pohvala.) Takih razmer ne moremo trpeti. Saj vendar ne želite, da bi le brezumni in versko indiferentni stariši dajali svoje sinove v vojake. Znani so mi že sedaj slučajji, ko je sin hotel biti častnik, pa mu je oče zabranil, ker ni hotel sina izročiti nevarnosti, da bi ga pekla vest.

Zato prosim gospoda vojnega ministra, naj bi dobro proučil to vprašanje ter nas že bodoče leto razveselil s poročilom, da je poravnal zločin, ki se je dogodil v slučaju Taccoli-Ledochowski. Mi zastopniki krščanskega ljudstva bomo to vedno odločno zahtevali in če treba, še druge posledice izvajali, in ne samo proti topovom glasovali. (Pritrjevanje.)

Izvajali bomo skrajne posledice, ako se vojakom ne pusti svoboda vesti, ki je vendar največja priporočitev modernega časa.

Gospoda, pomislite še nekaj. Armada je s svojim stališčem glede dvoboja naravnost v nasprotju s prebivalstvom. Pravno naziranje armade nasprotuje naziranju prebivalstva, in vendar imamo ljudsko armado. Ako ljudstvo ne odobruje dvoboja, mora se prepovedati v ljudski armadi. Vojaki se spridijo, pohujšajo in to pohujšanje pride tudi v prebivalstvo, ki prične dvomiti o svojih najsvetejših pojmi. (Pritrjevanje.)

To je velevažen razlog. Jaz menim, da je splošna etika v prebivalstvu in v vojaštvu gotovo velike vrednosti za dobro armado, kar se je pokazalo tudi v južno-afriški vojski, kjer so maloštevilni Buri v ljubezni do svobode in trdnem zaupanju na Boga delali čudesa proti 20krat močnejšemu sovražniku. (Živahno odobravanje.) (Konec prib.)

Državni zbor.

Dunaj, 16. junija.

Davek na vozne listke.

Dne 20. maja 1901 je vlada zbornici predložila načrt zakona, po katerem bi smela vlada pobirati davek na vozne listke, in sicer na glavnih železnicah 12 odstotkov vozne cene, na lokalnih 6 odstotkov in na malih železnicah 3 odstotke.

Vlada naglašava v svojem poročilu, da potrebuje vsaj 11-2 milijona novih dohodkov v pokritje višjih pokojnin nižjim uradnikom in vdovam ter za zboljšanje plač diurnistom in praktikantom. Dalje je vlada zagotovila, da se z novim letom opusté državne mitnice, ki so doslej državi donosale povprek 2 mil. kron na leto.

Dalje vlada navaja, da imajo davek na vozne listke v Franciji, Nemčiji, Rusiji, Španiji, na Ogrskem in drugod.

S to vladno predlogo se je bavil davčni odsek do 21. sušca t. l. Poroč. dr. Götz naglašava v svojem poročilu, da je odsek v svojih razpravah izražal razne pomisleke proti novemu davku. Glavni pomislek je ta, da bode novi davek najhujše zadel ravno revnejše prebivalstvo, ki se vozi v tretjem razredu.

Poslanec Povše je kot član podobeskov posebno opozarjal na to, da ima južna železnica razmeroma najvišje vozne cene in da bode novi davek hudo breme za prebivalstvo ob južni železnici.

Odgovarjalo se je zopet, da je novi davek za kratke vožnje neznaten in da kmečko prebivalstvo dobi primerno odškodnino, ker se opusté državne mitnice.

Konečno je odsekova večina le pritrdila vladni predlogi, brez izrednih dohodkov država ne more brez primanjkljaja pokriti novih, že večkrat označenih stroškov. Nekateri člani odsaka so priporočali druge vire, n. pr. davek na žveplenke, višji davek od špirta, zvišanje osebne dohodarine itd. Vsi ti

predlogi so sedaj v hitrici neizvršljivi, in odsek se je odločil za davek na vozne listke.

Sicer pa smo že sedaj nad 40 let imeli davek na vozne listke, in sicer v obliki koleka na listkih. Za vsako krono vozne cene je treba plačati še 2 vinarja kolekovine, tako da je ta pristojbina za daljše vožnje znašala do 50 vinarjev. Ta pristojbina po novem zakonu odpade, ker jo nadomesti za nekaj odstotkov višji davek na vozne listke. Delavci, ki se vozijo na delo, bodo po novem zakonu prosti vsake višje pristojbine. Novi davek ne bode prehudo zadel prebivalstva in bode nekaka kompenzacija za one, ki bivajo dalje od železnic. Na primer: Na severni železnici stane vozni listek za III. razred in 10 km. daljave 20 vinarjev, po novem zakonu 04 vinarja več, za 30 km. daljave več 26 vinarja, za 100 km. več 23.5 vinarja. Na južni železnici se plača sedaj v III. razredu za 10 km. 37 vinarjev, v bodoče 383 vin.; za 20 km. v III. razredu osebnega vlaka 72 vin., po novem zakonu 76 vin. itd.

Dohodki novega davka so proračunjeni na podlagi števila osebnega prometa v letu 1899. Po tem proračunu bi znašali dohodki tretjega razreda 72%, to je 10.850.562 kron, dohodki drugega razreda 22%, to je 3.307.852 K in dohodki prvega razreda 923.319 K ali 6%, skupaj 15.688.776 kron. Ako pa se odbije dosednji kolek, preostalo bi okoli 11.400.000 K.

Davek na vozne listke je torej priklada na veljavne vozne cene. V odseku so nekateri člani izražali pomisleke proti temu, češ, da morejo železnice določati tarife in s tem posredno tudi novi davek. Vlada pa odgovarja, da se tarifi brez njene vednosti in proti njeni volji ne smejo preminjati.

Poslanec Stein je predlagal, naj se za nižje ljudstvo vpeljejo vozovi IV. razreda brez novega davka. Železniško ministerstvo ugovarja temu predlogu, ker bi samo državne

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

VI.

Iz Jafe v Jeruzalem.

Velika noč! Kdo se ne raduje tega najlepšega praznika v cerkvenem letu! Še celo narava se ga veseli: vzhodi se iz zimskega spanja in prve spomladanske cvetice prikazujejo na dan svoje glavo.

Tudi gospod Kasprzycki in jaz sva se je veselila, tembolj, ker sva jo obhajala v sveti deželi Palestini. Seveda še lepše bi bilo, da sva jo praznovala v Jeruzalemu samem; pa bila sva zadovoljna tudi z Jaf, ker drugače ni bilo mogoče.

Po zajutreu sva splezala na streho frančiškanskega gostišča. Na Jutrovem namreč nimajo strmih streha, kot pri nas, marveč vse strehe so ravne, tlakane in ograjene. Ker stoji zavetišče skoraj na vrhu obrežja, je razgled na mesto in na morje zelo lep. Valovi so se že pomirili. Ruski romarji, ki so večinoma prenočili na morju, so se izkrcavali. V mestu samem pa se je pričelo živahno življenje. Judje in Arabci so kupčevali kakor po navadi in vpili seveda na vse pretege. Samo katoličani so ta dan počivali vsled velikega praznika.

Ker sva imela dosti časa na razpolago, sva si ogledala mesto in okolico.

Jafa je mesto s 30.000 prebivavci, katerih večina pripada Mohamedovi veri. Ker je to mesto zelo važno za celo Palestino — v Jeruzalem ne moreš priti drugače nego skozi Jaf — zato cvete v njem bogata kupčija. Zlasti mnogo se odtod izvažajo pomaranči, in pomaranče iz Jafe so najboljše vrste. Bral sem, da se jih izvozi vsako leto do poldrug milijon zabojev, in v vsakem zaboju je povprečno 130 pomaranč!

Kakor pa je pogled na Jaf zelo lep, je pa mesto samo na sebi grdo. Ulice so ozke, strme in umazane, hiše stare in na pol razpadle. Tudi znamenitosti nima mesto nikakršnih. S kratka: Jafa je primorsko trgovinsko mesto na Turskem; s tem pojmom pa je združen tudi pojem nesnage in več ali manj tudi draginje.

Vsa lepša je mestna okolica: vrtovi lepi, da si lepših ne moreš misliti. Sprehajala sva se med njimi. Vse je zelenelo in ocvetelo, pomaranče pa so ravno dozorevale. Nikdar še nisem videl tako lepih vrtov: vsa drevesa polna zrelih rumenih pomaranč, da so se kar veje pripogibale. Zlasti krasna je nemška kolonija zunaj mesta. Leta 1868 se je namreč veliko Švabov z Virtemberškega preselilo v okolico mesta Jafe, in ti kolonisti so poprej zapuščeno ravnino izpremenili v pravi zemeljski raj.

Opoldne sva se poslovila od prijaznih

patrov in odšla na kolodvor. Pred več leti je namreč neka francoska družba zgradila 87 km. dolgo železnično progo iz Jafe v Jeruzalem. Ta železnica se ne more kosati z našimi. Ima namreč samo dva razreda; vendar pa je drugi mnogo slabši kot pri nas tretji. Vse je umazano, okna vedno odprta. Pa vendar rajši plačam 25 piastrov (5 kron) v drugem razredu, nego 71 (14-20 kron) v prvem.

Nekaj časa smo se vozili med samimi nasadi. Vrt poleg vrta, pomaranče zraven figovih dreves, palm in oljk: ne moreš se nagledati naravne krasote. Ko nam je izginilo izpred oči mesto Jafa, so začeli izginjati tudi nasadi; vozili smo se še med njivami po rodovitni saronski ravnini. Peljali smo se mimo Lide in mesta Ramle. Polje je izginilo; okolica je postala pusta in kamnita; zavili smo v gorovje. Pravi pravcati Kras se je odprl pred našimi očmi. Le semtertja je med skalami kako zeleno zelišče. Pastir je pasel med njivami svoje koze in si piskal na piščalko nerazumljivo nam melodijo. Vlak je sopihal ob pobočju teh hribov počasi navzgor. Nikjer ni videti potoka ali reke, hiš skoraj nikakoršnih; samo peščena puščava in pusti hribovi. Le semtertja zagledamo v daljavi v dolinici večje selo; par postajic stoji ob železnici, kjer pa razen čuvaja in otrok, ki nam ponujajo vode in pomaranč, ni videti žive duše.

Vozili smo se že dobre tri ure, ko se

dolina nekoliko odpre; v ravnini zagledamo nekaj vasic, v daljavi pa mogočno zidovje, stolpe in množico hiš. »Jeruzalem! mi nehote uide iz ust. Tovariš se ozre skozi okno: »Da, res, Jeruzalem je to.« Srce nama je bilo hitreje; dospela sva v mesto, kamor sva tako hrepenela.

Komaj sva se zavedla tega dejstva, ko vlak obstoji in sprevoznik — imeli smo samo enega — prične klicati: Jeruzalem, Jeruzalem! Izstopiva. Pa kako sva se čudila, ko o mestu ni bilo ne duha ne sluha. Kolodvor stoji namreč dober četrť ure zunaj mesta, skrit za nizkim gričem. Samo množica postreščkov, ki so oblegali železnične vozove, in kočij, ki so stale pred kolodvorom, naju prepriča, da mesto ne more biti daleč.

Nisva imela časa se pomišljati. Dobi naju v roke dragoman avstrijskega zavetišča v Jeruzalemu in naju spravi v kočijo. Zavili smo krog hribočka: odprl se nama je pogled na mogočno jeruzalemsko zidovje. Imej srce še tako trdo; misel: to-le je ono mesto, mesto, kjer so se vršile največje skrivnosti naše sv. vere, te mora ganiti. Mimogrede sem opazil, da so tovariševe oči postale nekoliko mokre. Obmolnil je; zato sem molčal tudi jaz.

Peljali smo se mimo močnejeruzalemske trdnjave, mimo zahodnih Jafskih vrat proti severu. Pri veličastnih Damaskovih vratih smo zavili v mesto in par trenutkov pozneje obstali pred avstrijskim zavetiščem.

železnice morale omisliti 1200 novih vagonov, kar bi napravilo skoraj 5 milijonov novih troškov in nad 8 milijonov manj dohodkov od osebnega prometa.

Poslanec Hybeš je predlagal, naj je III. razred brez davka, za I. in II. razred pa naj se določi 50% priklade na vozne cene. Ta in še druge predloge je odsekova večina odklonila.

Z ozirom na visoke vozne cene južne železnice je odsek vstavil nov paragraf, ki določa: Na železnicah, katerih normalni tarif za tretji razred je za 20% višji nego enaki tarif avstrijskih državni železnic, znaša davek za III. razred 95% in ne 12%. To olajšavo je vlada dovolila v skladu z zahtevami poslancev, ki zastopajo okraje ob južni železnici.

Davka pa so prosti: Najvišji dvor, vojak, delavci, ki imajo posebne znižane vozne cene, in pa transportna podjetja, ki posredujejo lokalni promet v okrožju desetih kilometrov.

Odsek je dalje sklenil nov paragraf, da bode treba v bodoče od legitimacij za proste vožnje plačati pristojbine, in sicer za enkratno vožnjo v III. razredu 50 vin., v II. razredu eno krono, v I. razredu dve kroni; za legitimacije, ki dovoljujejo večkratno vožnjo 5, 10, oziroma 20 K.

Danes sta govorila glavna govornika in poročevalci, nato je zbornica z veliko večino sklenila prehod v nadrobno razpravo, ki se jutri prične in morda tudi konča.

Polipi in — dobrote.

III.

Tujec, kateri se z obrazom proti Krki postavi na novomeški most, bode komaj uganil, ali mu je mesto na levi ali na desni strani: tako malo je namreč razločka v vnanosti obeh krajev. Tembolj pa bode, kakor hitro se mu pojasni istinito razmerje, zanimalo moža, zakaj se že zdavnaj nista v jedno samo občino spojila oba po Krki ločena kraja.

A začudenje njegovo bode rastlo, ko sliši, da sicer Kandijanci pač nikoli hrepeli niso po meščanskem dostojanstvu, da se je pa vendar baš mesto od nekdanj z vsemi štirimi branilo, v jedno telo stopiti se s toliko preziranimi »Podgorci«. Še ni tega pet let, odkar se je zadnjič obravnavalo v mestnem odboru vprašanje tega združenja, a glej čuda! dvigne se eden izmed mestnih očetov ter natančno dokaže svojim tovarišem v mestnem starešinstvu, da Novomesto od takega spojenja ne bi imelo nikakih koristi. In njegovo mnenje prodrlo je z zmagonosno silo; mestni zastop, pritrdivši njegovim nazorom, se ni več brigal za tako podredjene malenkosti.

Pa — zakaj ne? Ključ k tej uganki dobiti je v novomeški davkarji. Obremenjenost davkoplačevalcev na obeh bregovih mirno tekoče Krke z občinskimi dokladi ni bilo jednako in pred petimi leti so v tem oziru bili še dokaj na boljšem — Novomeščani. Občinske doklade znašale so namreč v zadnjem petletju:

	1898	1899	1900	1901	1902
za Kandijo	39%	39%	29%	32%	35%
za Novomesto	25%	25%	30%	42%	48%

Pred petimi leti tedaj plačevalo se je v Kandiji od goldinarja cesarskega davka za občinske potrebe še za 14 krajcarjev več nego v mestu, dočim l. 1902 prekašajo mestne občinske doklade, rastoče v rapidni progresiji od l. 1900 sem, one iz Kandije že za 13 krajc. od davčnega goldinarja. Ako se dalje upoštevajo, da so tudi zdravstvene doklade v Novem mestu za 2% višji nego v sosedni »podgorški« vasioi Kandiji, dvigne se gori omenjena diferenca na celih 15 krajcarjev od goldinarja državnega davka.

Ali to še ni vse! Da se razumejo predstojajoče številke, ne gre prezirati, da v kandijanskih občinskih dokladih tiči tudi potreščina za šolske zgradbe občine šmihelskostiške, katere znašajo na leto celih 15% državne davščine. Kakor hitro odpade ta potreščina po izvršitvi dotičnih poslopij, tedaj po preteku par let, morajo se občinska bremena v Kandiji izdatno zmanjšati. A v Novem mestu? Ne treba črnoglednega pesimizma za povsem utemeljeno trditev, da so morajo ondodne doklade in sicer zgolj

v pokritje neizogibnih potrebščin celo zvišati za mnogo, mnogo odstotkov in to ne za kako kratko prehodno dobo, temveč za dolgo vrsto let. Da navedemo le par takih potrebščin, opozoriti nam je na mestno kanalizacijo, brez katere mesto z vodovodom shajati nikakor ne more, dalje na absolutno in neizogibno potrebo, omisliti mestnim ljudskim šolam vsaj eno lastno streho. V istini, perspektiva na finančni položaj siromašnega Novega mesta je tako tužna, da vesten upravitelj mestne občine od samih skrbi nobeno noč ne more imeti mirnega spanja, ako količkaj pomisli stiske in nevarnosti, preteče njegovi občini!

In sedaj utegne biti povsem jasno, zakaj novomeški Chamberlaini, mahoma opustivši globoko ukoreninjeno mržnjo do preziranih svojih sosedov, na enkrat hrepene po osvojitvi vaških Burov v Kandiji. Nasprotno pa se da razumeti, ako mi s svoje strani ne čutimo nikakršnega poželjenja, kot prava »misera contribuens plebs« svoje težko prislužene novce metati v brezno — nesrečne mestne občinske uprave.

A še več! Uprav bolelo nas je, ko smo v najbolj strupenem članku, kar jih je »Sl. Narod« v zadnjih dneh bil posvetil lokalni naši kontraverzi, čitali sila neumestno ironijo na »cvet dolenskih županov in oštirjev«, na poštenega našega župana. Žalostno dovolj, ako poročevalec o občinskih zadevah v deželnem odboru, — kajti slog in dikcija omenjenega članka kažejo dokaj jasno, da je baš on pregrešil to netaktnost poleg mnogih drugih — niti tega ne zna, da bi se župan Stembur po svoji skrbnosti, svojem neumornem in uspešnem prizadevanju v korist izročenih mu interesov prav lahko v zgled postavil marsikateremu »narodno-naprednemu« državnemu poslancu in deželnemu odborniku.

Po vsej pravici smemo biti zadovoljni z njegovim županovanjem, o tem smo vsi edini v veliki naši občini. Kar pa vidimo v tem oziru zadnji čas v mestni občini na oni strani državnega mostu, ima čisto drugo lice. Pač imajo tam na delu občinske uprave jurista, gospoda nedotakljivega v osebnem življenju, moža polnega dobre volje, toda kaj hasnijo mestu vsa ta uzorna svojstva, ko jih vendar paralizuje pomanjkanje potrebne železne energije! Gola istina je, da v sedanjem mestnem odboru novomeškem gre prva beseda — ne županu — temveč ljudskemu tribunu »Na vrati«!, novomeškemu Cola di Rienzi! Kar je ta možakar, kateri v občinskem zboru zastopa nekega v Ljubljani stalno bivajočega virilista, staknil v družbi s svojim oblastnim pokroviteljem, slavnim znanim odvetnikom, žurnalistom, agitatorjem in kapitalistom, to obvelja brezpogojno in temu se mora klanjati brezpogojno in navzlic boljšemu svojemu prepričanju i sam mestni župan. Pod spretnim vodstvom imenitne te dvojice pritirali so svoj voz v ono zagato, kjer sedaj tiči. Kakor se v Novem mestu do današnjega dne pogreša prepotrebna stavbena črta, baš tako se celo v sedanjih kritičnih dobi ni moglo pouspeti do kakšnega finančnega načrta. Ideji ni zapaziti v mestnem zastopu, mesto njih vladajo prazne publike, in tam, kjer bi morala gospodariti hladno računajoča treznost, šopiri se turbulentna in navzlic svoji glasnosti vendar le povsem neplodna kričavost!

V takih okolištinah zahteva občinski zastop novomeški, naj se mu po deželnem zakonu priklupi naša Kandija. Ali nam bode zamerili, ako mi, dobro poznajoč dejanske razmere in delujoče osebe, slovesno izjavimo, da se bomo »per la vita« branili proti nameravanemu nasilstvu? In to hočemo navzlic temu, da sami priznavamo, da je naravna rešitev najboljše rešitev. In mi priznavamo: naposled zmaga narava in kar je ona združila, tega končno človeška roka ne more ločiti za vedno. V skladu tega bi se morda dalo pogajati še celo s kandijanskimi »polipi«, toda preje se moramo dobro zavarovati proti temu, da ne postanemo zgolj novomeški tlačani ter na lastne oči se moramo uveriti, da je na levem bregu zelene Krke odklenkalo gori označeni pogubni diktaturi!

A kaj to vse briga politične novomeške »macherje«! Saj jim je namignil sam Aleksander Veliki v deželnem odboru, da z enim mahljajem preseče Gordijev vozal kandijanskega vprašanja, in sedaj si zadovoljno manejo roke, češ, še par mesecev in izbrtalo se bo ime Kandije iz avstrijskega krajevnega repertorija. Toda počasi, tako z lahka to vendar ne bode šlo! Celu mi v svojem »polipskem« gnjezdu smo včasih čuli kaj zvuniti o takozvanem občinskem redu, in tuvintati se nam dozdeva, da poznamo zlasti prvo poglavje tega zakona, akoraj bolje nego vaši generalni prokuratorji. Kar nam pravica daje ta zakon, izkoriščati hočemo do piščice. Niti protiven sklep deželnega zbora te naše trdne namere omajati ne bode mogel. Sicer se nikakor nismo tako daleč. Pač se zanašajo protivniki naši na obstoječo politično zvezo »narodno-napredne« stranke z nemškim veleposestvom, a nemožejo ni, da se celo s to kombinacijo varajo. Do današnjega dne pač še ni ugasnilo narodno nasprotje v deželi Kranjski, v tem oziru prištevati moramo zastopnike kranjskega veleposestva svojim narodnim neprijateljem, ali navzlic temu proglašamo javno in glasno, da smo uverjeni o osebnem poštenju ter moštati lojalnosti vsaj teh nasprotnikov.

Ako hočete tedaj gospodje okolo »Slov. Naroda« proti naši Kandiji praktično izvesti brutalno načelo: »La forge prime le droit«, nismo mi s svoje strani dosihmal opustili upanja, da vam veleposestniki ne bodo sledili po tej blatni stezi!

V Kandiji, 13. jun. 1902.

—j—

Parlamentarne vesti.

Poslanska zbornica v včerajšnji seji ni dovršila nadrobne razprave o davku na vožne karte. Govorila sta le glavna govornika Ellenbogen (contra) in dr. Ferjančič (pro) ter poročevalec dr. Götz. Ostalo se je včeraj izpolnilo zopet sami vsenemci z raznimi nujnimi predlogi ter na ta način markirali obstrukcijo proti pogodbi s parobrodno podonavsko družbo. V današnji seji se nadrobna razprava o tej predlogi završi. Za prehod v nadrobno razpravo so glasovali razun vsenemcev, čeških radikalcev in čeških agrarcev ter Mladočehov, ki so pred glasovanjem ostavili zbornico, vsi ostali poslanci. V sredini seji se rešijo še ostale točke dnevnega reda, če ne bodo ovirali razprave nujni predlogi. S tem se završi zasедanje. Gospodsk zbornica ima sklepno sejo v petek, v kateri reši načrt o davku na vožne karte in morda tudi onega o prepovedi terminu kupčije, ki ga je z neznatnimi premembami včeraj odobrila posebna komisija gosposke zbornice. — Dosedaj je neznano edino le to, kaj se zgodi s predlogom o podonavski parobrodni družbi.

Dvoboj v armadi.

Vojni minister baron Krieghammer je izdal te dni na vsa vojna poveljstva odlok v zadevi dvoboja. Kajpada bi se grozno motil vsak, ki bi mislil, da se je vojna uprava konečno vendarle udala vseobčemu pritisku za odpravo za ves civilizirani svet sramotnega dvoboja. Minister sicer priporoča podrejenim častnikom, naj se ne dvobojujejo za vsako malenkost in naj vsakovrstna žaljenja, ki se kajpada morajo oprati, poravnajo potom razsodišč, toda vse to samo radi tega, da se ne zlorablja in onečašča »vzvišen« pomen »vitezkega dvoboja«. S tem odlokom, če se bo v resnici izvrševal, se bodo sicer omejili dvoboji v armadi, a samo radi tega, da se jih smatra za neko »resnejo stvar« in da se prepreči mnogovrstne škan-dale. Iz tega sledi, da minister omenjenega odloka ni izdal radi tega, ker hoče odpraviti dvoboj v armadi, marveč ohraniti mu hoče le »vitezki in resni značaj« in specifično vojaški pojem o »časti«, ki ga v resnici ni, ne meneč se za božje in državno pravo.

Mažari proti Duli.

Slovaška Mudroča in Matija Dula sta trn v obeh Mažarom. Kjer se je pojavila njiju senca, potuje žnjo tudi — panslavizem. Tako se siromaka ne moreta ganiti od hiše, da ne bi mažarske novine pošiljale za njim svojih topov. Te dni se je bilo dogodilo, da

je umrl neki Slovák v Ivankovem selu. Iz Turčanskega av. Martina je došlo na sprevod več slovaških rodoljubov in z njimi tudi Dula, ta slovaški »odvetniščič«, kakor ga imenujejo mažarske novine. Dula je imel na grobu govor, katerega je završil takole: »Pčdi-vaj v miru, bila ti lahka zemlja slovaška.« Radi teh besed so mažarske novine uprizorile silno gonjo na Dulo. Neki mažarski list javlja celo, da dobi državno pravdnistvo na log, da razloži Duli, da je to mažarska in ne slovaška zemlja! — To je pač jasn dokaz, v kako težavnih razmerah se nahaja zatirani slovaški narod. Vsak najmanjši pojav mej tem narodom smatrajo »liberalni« Mažari za panslavistiško provokacijo.

Klofačev govor in Mažari.

Kakor Germane v rajhu je zbedel zadnji Klofačev govor o nemškem cesarju tudi naše »prijatelje« onstran Litve, ki pri vsaki priliki hočejo veljati za najboljše zaveznike Nemčije, posebno pa v tem slučaju, ko se gre za zatiranje slovanke narodnosti. Vendar se pa tudi med Mažari še dobe ljudje, ki se strinjajo s Klofačem. Tako piše »Független Magyarország« mej drugim: Klofač je res ubral krčmarski ton, in njegov način je tudi nasproten parlamentarnemu običaju, ali ministerki predsednik ni bil pooblaščen radi tega, da ne odgovori na interpelacijo. V Avstriji, kjer se mora nemška hegemonija samo s silo vzdržati, a vsa njena gospodarska in intelektualna moč prihaja iz vrst Slovanov, treba izvajati konsekvencije iz one federalistiške politike, katere zastopniki so bili vsi avstrijski kabineti od Hohenwarta sem. Ako je Körber tudi obsodil ton in način Klofačev, moral bi priznati, da je nemštvo v Avstriji po krivdi vlad odigralo svojo ulogo ter da je, ako Avstrija še kaj velja v gospodarskem in političnem pogledu, to edina zasluga avstrijskih Slovanov. Ker pa Slovanstvo ni moglo nikjer drugje v svetu odgovoriti na govor cesarja Viljema, nego v avstrijskem parlamentu, ter če to Slovanstvo more le v parlamentu obračunati z usiljivim nemštvom, bil je napad Klofačev več nego krčmarski čin. To je bil odgovor vsega Slovanstva na pangermansko propagando, katere poglavar in vodja, cesar Viljem, je istotako napal Slovanstvo, kakor je kasneje Klofač napal njega.

Combes na delu.

Prvo dejanje velike protikatoške drame, ki jo namerava izigrati novi francoski min. predsednik »v blagor francoske republike«, je že završeno. Uradna brzojavka iz Pariza nam namreč danes sporoča naslednjo vest o najnovejšem činu Combesove vlade: »Ministerski predsednik Combes je deset župnikov departementa Haute-Garonne radi nedovoljene volivne agitacije obsodil na izgubo plače.« — Ta način postopanja se zdi prvemu francoskemu framasonu najsposobnejši, da »ukroti neubogljivo duhovščino«. Kaj vlada smatra za nedovoljeno agitacijo, je pojasnil Combes sam v svojem prvem govoru: Duhovniki so učinili nečudenost, da so s svojimi volivci prišli na volišče in jih tam čuvali, da jih niso premetili nasprotniki. — Enaki dogodki se bodo sedaj v Franciji redno nadaljevali. Za vsakega duhovnika, ki brezpogojno ne trobi v vladni rog, bo vlada našla povod, da mu prisodi najstrožjo kazen.

Katoliški stvari bo to divjanje le začasno škodilo, kmalu pa je bo v neizmerno korist, kajti tudi oni krogi, ki so dosedaj mirno gledali boje maloštevilnih navdušenih katoliških prvoboriteljev, bodo uvideli, da se z nedelavnostjo nič ne opravi in da tudi njim prej ali slej framasoni nastavijo nož, če se pravočasno ne podajo na bojno polje.

Iz brzojavk.

Prijaznosti Vsenemcev. Wolf je imel v nedeljo po Češkem nekaj shodov, na katerih je pravil, da je Schönerer razbil vsenemško stranko, ker mu je bila že prevelika, da bi mogel brezpogojno v njej vladati. Na shod so došle mnoge brzojavke s prijaznim besedilom: »Pfui Schönerer! Pfui Berger! Heil Wolf!« — Angleški kralj je bolan na udnici. Včeraj bi moral prisostvovati veliki vojaški paradi, pri kateri je bilo 31.000 mož, a je moral ostati doma.

Nadomestoval ga je princ waleški. — Bolgarski knez Ferdinand je došel v Moskvo. Na kolodvoru mu je ponudil župan kruha in soli. — Nadvojvoda Fran Ferdinand se v nedeljo s spremetvom poda v London h kronskim slavnostim. — 15.177 Burov je dosedaj izročilo orožje Angležem; mej temi je 835 kapskih vstašev. 6000 mož, ki jim poveljuje Vilonel in Celliers, se uda baje danes. Iz Klerksdorpa javljajo, da se je podal tudi Delarey z 800 možmi. — Konfiskacija dr. Potočnjakove brošure razveljavljena. Graško nadzorništvo je zavrnilo pritožbo ljublj. drž. pravdnštva proti razveljavitvi prvotne konfiskacije dr. Potočnjakove brošure „Iz dežele brezpravnosti in demoralizacije“. — Belgrajska trdnjava. Srbski uradni krogi dementirajo vest o reševanju belgrajske trdnjave.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. junija.

Osebnost. Cesar je imenoval titularnega dvornega svetnika finančnega ravnatelja g. Karola Lubec v Ljubljani prvim dvornim svetnikom.

Novo okrožno sodišče v Mariboru bodo otvorili 15. julija t. l.

Za zboljšanje gmotnega stanja učitelstva na Kranjskem bode vložila »Slomškova Zveza«, kakor poroča »Sloven. učitelj«, po svojem predsedniku, poslancu Fr. Jakliču prošnjo na deželni zbor. V prošnji bodo izražene vse one zahteve, o katerih učiteljsko opravilo želi, da se kmalu izvrše. Pred vsem bode vloga na deželni zbor povdarjala gledé plače enakopravnost učiteljev in učiteljic.

Novo osebje slovenske opere in drame. Po trimesečnem neumornem dopisovanju in osebnem posredovanju odbora dramatičnega društva se je sedaj vendar posrečilo, prav dobro in tudi ugodno popolniti in nadomestiti osebje slovenske opere in drame. Angažirani so za opero: Gospa Leopoldina Svoboda, Hanusova, primadonna brnskega mestnega gledališča, ki je opetovano z najlepšimi uspehi gostovala v praškem »Narodnem divadlu«; gđ. Mar. Procházkova, člen plzenske opere, za koloraturne in mladostne dramatične vloge; Andrej Hajek, lirski tenor iz Lvova, in Vladislav Turžanski, junaški tenor iz Lvova; gospod K. Král, prvi bariton plzenske opere; gosp. Edvard Aschenbrenner, bivši prvi basist zagrebske opere kot operni režiser in basist in gđ. Marija Glivarec, bivša I. altistinja zagrebske opere kot altistinja. Kapelnikom je angažiran g. Hilarij Benišek. — Za dramo so doslej angažirani: g. režiser Adolf Dobrovolny, g. režiser A. Verovšek, g. O. Boleška, g. A. Danilo, gospa Saša Dobrovolna-Kokoškova, gđ. Kristina Rückova, g. Leon Dragutinović in gospa Dragutinovičeva, g. Fr. Lovšin, g. Fr. Perdan in g. Fr. Nučič. Iskati je še ljubimca namesto g. R. Deyla, ki je angažiran kot I. ljubimec v Plazu, in najivko. A tudi te dve stolici bosta v kratkem zasedeni, ker je odbor v dogovoru z raznimi igralci in igralkami.

„Slovenska Matica.“ CXXX. odborova seja »Slov. Matica« v Ljubljani bo v ponedeljek dne 23. rožnika 1902, ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o 129. odborovi seji in o XXXVIII. rednem obnem zboru. 3. Volitev predsednika, podpredsednika, blagajnika, ključarjev in odsekov. 4. Tajnikovo poročilo. 5. Ewentualia. V Ljubljani dne 12. rožnika 1902.

Fr. Levec, predsednik.

V Idriji bo prih. nedeljo, na praznik patrona idrijskega rudnika sv. Ahaca, sv. birma, potem pa procesija, ki jo vodi presvetli gospod knezoškof. — Minulo nedeljo in včeraj so si ogledali rudnik rudniški akademiki iz Ščavnice na Ogrskem pod vodstvom dveh profesorjev in enega asistenta.

Duhovniške vesti iz Amerike. Č. g. Anton Mikš je bil v Chicagi operiran. Operacijo je srečno izvršil dr. Murphy, eden najznamenitejših ameriških operaterjev. V par tednih so bo pacient lahko povrnil na svojo faro v St. Peter, Minn. — C. g. J.

M. Solnce se je dobro pozdravil v sanatoriju v Milwaukee in je prišel za delj časa v Juliet, da si bo v milem podnebju še bolj utrdil zdravje. — Cast. gospod J. Plevnik, župnik v Chicagi, namerava v kratkem iti na obisk v Evropo. C. gospod Plevnik je že deset let v Ameriki in bo šel še le prvič to pot v staro domovino.

Goriški učitelji so izročili dež. zboru prošnjo za zvišanje plač.

Zanimivo zborovanje. V soboto 14. t. m. je priredilo strokovno društvo delavcev in delavk tukajšnje tob. tovarne shod v »Kat. domu«, ki je bil zelo dobro obiskan. Po pozdravu g. predsednika je govoril č. g. dr. Krek o starostni preskrbi. S prepričevalnimi besedami je dokazal, koliko so na Angležkem, na Nemškem in v Ameriki v tem oziru na boljšem, kakor pri nas. Pokazal je, da vsled tega, če se delavcem razmere zboljšajo, industrija prav nič ne trpi, ker industriji omenjenih držav še vedno lahko z ostalimi konkurirajo. Sklepno je vabil navzoče k edinosti, pod geslom: vse za jednega in eden za vse. Nato je predlagala podpredsednica drž. poslanca g. dr. Šusteršiču zaupnico, ki je bila enoglasno vsprejeta. Ker se ni nihče več k besedi oglašil, je g. predsednik shod zaključil, delavstvo se je pa navdušeno razšlo, želeč si še veliko takih shodov.

»Slovenec« zopet laže. Naš poročevalec iz trg. obrtne zbornice nam piše: Včerajšnji »Slov. Narod« pravi, da se »Slovenec« zopet laže in sicer v poročilu o seji trgovinske in obrtne zbornice. V tem poročilu smo zabeležili, da so bili v odsek za redigiranje Baumgartnerjeve resolucije izvoljeni gg.: Supančič, Majdič in Tönnies, »Sl. Narod« trdi, da je gosp. Lukman stavil ta predlog, ne pove pa, da je omenjene gospode — Supančič, Majdič in Tönnies predlagal g. Schrey. Konstatiramo sledeče: Več gospodov zborničnih svetnikov je klicalo: »Elen gospodov naj predlaga, katere gospode naj volimo v odsek«. Nato se je vzdignil g. Schrey in predlagal zgoraj imenovane tri gospode. Imel jih je spisane na listku. Gosp. predsednik Lenarčič je dal predlog na glasovanje, ni pa povedal, kateri predlog, marveč je, ko je izgovoril g. Schrey, takoj rekel: Ali ima kdo kaj proti? Ako ne, dam na glasovanje; tisti gospodje, ki so za ta predlog, naj vzdignejo roke! Zakaj pa vendar ni g. predsednik naglašal da dá g. Lukmanov predlog ali pa predlog g. Schreya na glasovanje? Zakaj ni imenoval vseh gospodov, kateri naj bi se volili v omenjeni odsek? Dejstvo je, da je bil najbolj odločen predlog g. Schreya in vsak, kdor je poslušal, dobiti je moral vtis, da se je glasovalo za gospode, katere je predlagal g. Schrey. Ako se sedaj v »Narodu« drugače zavija, je le značilno za razmere, kakršne so zavladale med zastopniki njegove stranke tudi v trgovski zbornici.

Ljudska stanovanja. V Gorici je bil prošli petek sestanek, sklican od župana, na katerem so se posvetovali o ustanovitvi stavbinskega društva za cenena ljudska stanovanja. Društvo se osnuje na delnice po 20 K. katere se izplačajo v tedenskih obrokih po 1 K. Stanovanja se bodo oddajala samo delničarjem.

Koncesija za električno železnico. »Wiener Zeitung« objavlja razglas o podelitvi koncesije za gradnjo dveh elektr. ozkotirnih železnic v Ljubljani.

Dolenjska železnica je imela v minulemu letu 1.328.000 K dohodkov, več 39.392 K v primeri s prejšnjim letom, stroškov pa 720.294, manj 27.212 K. Čisti dobiček znaša 608.239 K, ali 67.095 K. Od tega se porabi za obrestovanje in amortizacijo 520.413 K, ostala svota se porabi za obresti in vračilo dež. posojila.

Kranjska trgovska in obrtna zbornica nam poroča: Inzerenti, ki imajo na Ruski in kupčijske zveze, dobe v pisarni trgov. in obrtne zbornice v Ljubljani važno zaupno poročilo.

V Pulju se je vseh deset stavbinskih podjetnikov pobotalo z delavci. Včeraj so začeli delati.

Hrvaška šola na Reki. Hrvati na Reki so že pred letom dni uložili obč. svetu reškemu ulogo za hrvaško šolo na Reki. Obč. svet ne da — nobenega odgovora. Imenom reških Hrvatov je sedaj Jurij baron

Vranyezany Dobrinović naslovil na obč. svet ulogo, v kateri zahteva odgovora, sicer se obrne na ministerstvo. Reški obč. svet bo skoro gotovo zopet molčal.

Zastrupljen kruh. V Libonju pri Ormožu ste dve potujoči ciganki dali 11letnemu kmečkemu dečku kos belega kruha, ki je bil pomazan z rumenimi zrnci. Ko je deček kruh pojedel in ste ciganki že odnesli pete, je deček obohel na zastrupljenju z arzenikom.

Plin in elektrika v Trstu. Uprava plinarne in elektrarne v Trstu sta izročili obč. svetu svojo bilanco za l. 1901. Dohodek znaša 886.275 27 K in sicer od plinarne same 634.855 26 K. Objavil se je ves natančni račun v časopisu. Pričakujemo, da tudi ljubljanski občinski svet objavi natančne račune v podrobnosti.

Zadruga hrvaških vinogradnikov se bo 20 t. m. osnovala v Zagrebu.

Z Reke. Raznesel se je glas, da misli guverner grof L. d. Szapary odstopiti, kar se ni potrdilo. Dobil je pa dvamesečni dopust, in pravijo, da je tudi svoje stvari vzel seboj. Nič čudnega pa ne bi bilo, ako bi res odstopil. Vsem ustreči se ne more; dohodki tudi niso tako sijajni, da bi se kdo na nje polakomnil, a iz lastnega dodatnega naveličaja so slednjič tudi bogataši, zlasti še, če se gre za nenasitljive, breznačajne reške renegate. — Naša trgovina bolj nazaduje, kakor napreduje. Malim trgovcem in obrtnikom delajo ovire in škodo banke, ki so začele same robo, n. pr. kavo, bolj na drobno prodajati. Seveda so banke v židovskih rokah. — Do zdaj je šlo skozi Reko na tisoče konj, ki so potrebovali mnogo sena in ovsa; mnogi rokodelci in težaki so pri tem zaslužili; zdaj bo to prestalo in tudi takih parobrodov menda ne bo videla Reka iz lepa. — Pač pa napreduje trgovina z vinom na drobno; pri konsumnih računih se pozna, da ga zdaj več popijejo, kakor so ga prej. Ali zahtevajo morebiti tudi za to pri stankah večje dneve, namesto za kruh in družine. — Stevilke ljudskega štetja na Reki so uradno izdane. Nadpolovična večina je Hrvatov in nekoliko Slovencev, a do sedaj še vedno ni nobene hrvaške šole. Hrvatje so se zopet oglašili z zahtevo na šolski odbor, ki je pa ravno kar demisioniral; potem se mislijo obrniti na ministerstvo. Seveda bo vse zastoj v današnjih časih, ko so postave na papirju, vlada pa manija robstva in narodnega uničevanja. Saj vidimo, kako delajo vsi slojevi na Ogrskem, da uničijo slovenski življ. bolj ko morejo, ko mažarski vladni zastopnik na srbskem kongresu nagovarja Srbe na mažarstvo, češ, da postanejo tudi oni lahko dobri Mažari, kakor je postal njih pesnik Petőfy Petrovič. Vse se je zaklelo proti nam, še celo tisti, ki se ne bi smeli po poklicu! — Te dni postavili so nad Reko lep velik kamenit križ Zveličarju na čast ob novem stoletju.

Konji za Afriko. Angleži na Reki še vedno ukrcavajo konje za Južno Afriko. Včeraj je z Reke odplul parobrod »Hortensius«, parnik »European« je pa prišel ukrcavati konje. Menda se Angleži sami preveč ne zanašajo na »mir« v Južni Afriki.

Barnumovega velikanskega slona Frica, ki je bil visok 2 m 60 cm, so v Toursu morali ustreliti, ker je vedno bolj divjal.

Razpisuje se mesto poštnege odpravnika na c. kr. poštne uradu v Preserji (III/5) politični okraj Ljubljana proti pogodbi in kavciji 400 kron. Letna plača 450 kron, uradni pavšal 120 kron in letni pavšal 378 K za vzdržavo jednokratne pešne zveze na dan med poštним uradom in železniško postajo Preserje ter za lokalno dostavljanje poštne pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzojavno vodstvo v Trstu.

Ljubljanske novice. »Heil« pri vojakih. Včeraj je na Mestnem trgu enoletni prostovoljec Walland klical »Heil«. Umevno je, da je to jako razburilo mimogredoče in da so energično protestirali, da v Ljubljani vojak rabi provokatorični »Heil«. Enoletni prostovoljec je nato skušal nekaj strašiti z bajonetom, pa je moral to namero opustiti. Priporočamo vojaškemu poveljstvu, da nekaterim prevročekrvnim nemškim vojakom pove, da tu ni tal za »Heil«, in da »Heil« tudi avstrijskega vojaka preveč ne diči. — Mirozov priredi danes zvečer ob 8. uri društvena godba. Jutri igra pri

»Novem svetu.« Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 20 v. — Povožil je danes jutraj na Pogačarjevem trgu nekdo sadjarico Marijo Marjetič, ki ima zlomljeno levo roko. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v bolnico. — Sam se je javil ljublj. policiji posestnik sin Jern. Lavrič iz Spod. Gameljnov. Predsinočnjim je z ročico napal posestnika Andr. Kneza in Kušarjevega hlapca in poslednjega nevarno ranil na glavi. Ker ni hotel, da bi doma prišel v roke pravice, zglasil se je v Ljubljani. — Še enkrat klobase. Vajenec, ki je mesarju Zajcu v zadnjem času pokral več klobas, slanin in mesa, je to blago prodal Jan. Lovčarju, ki je je potem prodal na Dunajski cesti. Pri preiskavi v Lovčarjevem stanovanju, Stara pot 5, so našli včeraj v drvarnici 67 klobas in nekaj slanin, pod streho pa lonec masti. Dognalo se je, da je Lovčar s svojo ženo napotil vajenca do tatvine. Sedaj imajo vse tri v zaporu.

Najnovejše od rasnih strani.

Opija Kitajskem. Neka nemška tvrdka je ponudila 15 milijonov dolarjev letno kitajski vladi za pravico prodajanja opija po vsem cesarstvu. Urad je baje zadovoljen s ponudbo, ker se s tem na lahek način zvišajo dohodki. — Beda na Kubi. Gospodarska beda na Kubi postaja huja od tedna do tedna. Na tisoče brezposelnih plantazherjev je, ki ne razpolagajo ne s kapitalom ne kreditom. Listi se boje, da nastane lakota in izgredi. — Stavka pri tramvaju v Neapelju. Osebo tramvajske družbe je stopilo v štrajk. — Zaroka na ruskem dvoru. »Pravilni« vjestnik »naznanja zaroko velike kneginje Vladimirovne s princem Nikolajem Grškim. — Zastrupilo se je v Oseku 6 oseb, ko so vžile neko grahovo juho. Štiri osebe so mrtve. — Ustreljen kadet. V Budimpešti je dobil baron Springer Budeani zapor v vojašnici. Posrečilo se mu je izmuzniti se iz vojašnice. Šel je v gledišče. Iz gledišča je bežal pred patroljo, ki ga je pa prišla. Springer se ji je uprl in ustrelil. Tudi vojaki so ustrelili in s prestreljeno glavo se je zvrnil uporni baron na tla. — Naslednik Krafft Ebinga. Profesorji medicinske fakultete dunajskega vseučilišča so predlagali ministerstvu profesorja dr. Julija viteza Wagner Jaurega za naslednika Krafft Ebinga. — Močan potres je bil v Syracusu. Po prvem sunku je hitro sledil drugi. Prebivalstvo je bežalo iz hiš. Natopila je takoj na to silna vročina. — Povodenj na Ogrskem. Reka Szamos na Ogrskem je izstopila in poplavlila nižje ležeči del mesta Desc. Mnogo hiš se je porušilo. Prebivalstvo onega dela je le z največjo silo rešilo življenje. — Buri se selijo. Doslej se je v južno zahodni del Afrike, ki je pod nemsko oblastjo, preselilo 33 družin s 313 glavami. — Od zidarskega pomočnika do metropolita. Srbski metropolit v Ueškubu Firmljan je potem, ko je bil v duhovnika posvečen, šel študirat v Prago filozofijo, ne da bi imel zadostno sredstev. Da se je preživel, je postal zidarski pomočnik. Ko je vsled napora obohel, zvedel je njegov gospodar, kdo je njegov pomočnik. Vzel ga je k sebi na dom ter mu dal podučevati otroke. Tako je mogel Firmljan dokončati svoje študije. — Afera Humbert. Aretirani notar Langlois je povedal preiskovalnemu sodniku, da je vso sleparijo organiziral umrlj iustični minister Humbert. Nekateri sodijo, da rodbina Humbert Pariza niti zapustila in da je kje v Parizu skrita. Vlada je na podlagi te vesti naredila manever in preiskala nekaj samostanov. — Vulkan izbruh v tistem oceanu. Iz Honolulu, glavnega mesta republike Hawaii, se poroča, da vulkan Kilanea že tri dni meče iz sebe ogenj. — Prijet defraudant. Uradnika francoske banke iz Pariza Zeschenaault du Villard, ki je poneveril 500.000 frankov, so prijeli v Genfu. Pri njem so našli le 10.000 frankov. — Adoptirana otroka v omari. Lujiza Preissig, član neke damske godbene družbe, je adoptirala dva otroka, da bi ju izobrazila za svojo godbeno družbo. Ker pa otroka nista pokazala nobene muzikalne nadarjenosti, zaprla ju je v omaro, da ju izstrada in umori. Štiri tedne ni jima dala jesti druzega kot plesniv kruh. Bolestni vzdihli otrok so privabili sosede. Dobili so v omari zaprta popolnoma sestradana, z gnjilobo pokrita otroka, od katerih se je lupila koža, ko so ju prijeli. Preissigovo so aretirali. — Zaklal je v Fuzinah pri Reki mesar Mance svojo ženo in sebe v jezi, da mu je žena vzela nekaj denarja. — Demonstracijo za nedeljski počitek so priredili trgovski pomočniki preteklo nedeljo v Budimpešti. Prisilili so mnogo trgovcev, da so zaprli trgovine. — Nesreče v gorah. Listi poročajo zopet o treh turistovskih nesrečah, pri katerih so izgubili življenje trije turisti, dva sta pa smrtno ranjena. — Smrt pri večerji. Posestnik Albin Schöffer v Vizma na Ogrskem je sedel pri večerji s svojo soprogo. Nakrat počil skozi okno strel in posestnik se zgrudil

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.	Odgovorni urednik: Ivan Rakevec.	Tisk: Katoliške Tiskarne v Ljubljani.
-------------------------------------	---	--